

gelijkluidend is aan het origineel. Voor zover ik kan zien was dat in deze zaak niet in geschil. De slotsom is dat ook als het originele codicil er niet (meer) is bewijs kan worden geleverd dat erflaatster een codicil heeft gemaakt dat voldoet aan de vormeisen en met de gestelde inhoud. Dat is zelfs denkbaar als er ook geen kopie meer is, maar er wel andere bewijsmiddelen zijn, waaronder getuigenbewijs. Is dat bewijs geleverd, dan is sprake van een geldig codicil en heeft de dochter recht op afgifte van de sieraden die daarin aan haar zijn gelegateerd.

10. Overigens zou hetzelfde gelden als sprake was van een verloren gegaan notarieel testament. Degene die meer wil lezen over de gevolgen van het verloren raken van originele (notariële) akten wijs ik graag op de artikelen die J.G.H. Melis schreef in *WPNR* 1941/3717-3718 naar aanleiding van het bombardement van Rotterdam in de meidagen van 1940 onder de titel 'Opmerkingen in verband met de teloorgegangene Notarieele protocollen (1) en (2)'. Hij schetst daarin de drie functies van een (notariële) akte: (1) de constitutieve functie (een notariële akte is nodig voor het rechtsgevolg van de daarin opgenomen rechtshandelingen), (2) de bewijsfunctie en (3) de functie van executorialie titel. Hij beziet vervolgens de invloed die het verloren gaan van de akte voor elk van deze functies heeft. Het codicil in deze zaak heeft de eerste twee functies: de vormeis van een onderhandse (geheel met de hand geschreven, gedagtekende en ondertekende) akte is nodig voor het rechtsgevolg van de daarin opgenomen uiterste wilsbeschikkingen (hier: een legaat van sieraden) en voor het bewijs daarvan.

mr. drs. J.H. Lieber

170

Vaststelling geldvordering wettelijke verdeling: pensioenvoorziening op basis van commerciële waarde

Rechtbank Overijssel zp Zwolle
16 augustus 2022, nr. 9683893 \ EJ VERZ
22-53, ECLI:NL:RBOVE:2022:2517
(mr. Groeneveld-Koekkoek)
Noot mr. W.P.M. Thijssen

Wettelijke verdeling. Vaststelling geldvordering. Waardering pensioenvoorziening.

[BW art. 4:13 lid 3; BW art. 4:15]

Erflater was directeur-groootaandeelhouder en er is pensioen in eigen beheer opgebouwd. De wettelijke verdeling is van toepassing en de geldvordering van de kinderen moet worden vastgesteld. In geschil is de vraag of voor de pensioenvoorziening die is opgenomen in de boedelbeschrijving de fiscale of de commerciële waarde gehanteerd moet worden. De deskundige die partijen samen geraadpleegd hebben geeft aan dat op grond van art. 21 successiewet 1956 de grondslag voor de waardebepaling de waarde in het economische verkeer is, en voor het pensioen in eigen beheer is dat dus de commerciële waarde. Verzoeker meent dat het uitgangspunt van de successiewet niet hoeft te gelden voor de civielrechtelijke vaststelling van de geldvordering, doch onderbouwt niet waarom van de fiscale grondslag uitgegaan moet worden bij vaststelling van de pensioenaanspraak. De kantonrechter betreft tevens in het oordeel dat partijen gezamenlijk de deskundige hebben benaderd. De geldvordering zoals bedoeld in art. 4:15 lid 1 BW in samenhang met art. 4:13 lid 3 BW wordt vastgesteld op basis van de commerciële waarde van de pensioenvoorziening.

Beschikking in de zaak van
[verzoeker],wonende te [woonplaats],
verzoekende partij, verder te noemen [verzoeker],
gemachtigde: mr. H. ten Kortenaar (Praktijk voor
Rechtsbijstand Ten Kortenaar B.V.)
tegen

1. [verweerder 1], wonende te [woonplaats],
 2. [verweerder 2], wonende te [woonplaats],
 verwerende partij, verder te noemen [verweerder 2] en [verweerder 1],
 gemachtigde: mr. M.G. Hop.

1. De procedure

1.1. [verzoeker] heeft een verzoekschrift ingediend, ontvangen op 11 februari 2022.

1.2. [verweerder 2] en [verweerder 1] hebben een verzoekschrift ingediend, ontvangen op 25 maart 2022.

1.3. Het verzoek is mondeling behandeld op 5 april 2022 waar, [verzoeker] bijgestaan door zijn gemachtigde en [verweerder 2], eveneens bijgestaan door zijn gemachtigde, zijn verschenen. De griffier heeft aantekeningen bijgehouden van hetgeen is besproken.

1.4. Daarna hebben [verweerder 2] en [verweerder 1] op 24 mei 2022 een akte ingediend. [verzoeker] heeft daarop gereageerd bij antwoordakte, ingediend op 17 juni 2022.

1.5. Ten slotte is bepaald dat er vandaag een beschikking wordt gewezen.

2. Waar gaat het geschil over?

De vader van [verzoeker] en [verweerder 2] en de echtgenoot van [verweerder 1] is [2019] overleden. [verweerder 1] en [verweerder 2] hebben een boedelbeschrijving opgemaakt en hebben op grond daarvan de verkrijgingsvorderingen van de erfgenamen vastgesteld. [verzoeker] is het niet eens met die vaststelling. [verzoeker] wil daarom dat de kantonrechter de omvang van zijn verkrijgingsvordering uit de nalatenschap van zijn vader zal vaststellen of dat er een boedelnotaris wordt benoemd om dat te doen. De kantonrechter zal in deze beschikking zelf tot vaststelling overgaan.

3. De feiten

3.1. Deze procedure heeft betrekking op de nalatenschap van [X] (hierna te noemen: erflater), geboren te [plaats] op [1934] en overleden te [plaats] [2019].

3.2. [verzoeker] en [verweerder 2] zijn de beide zoons van erflater. Erflater was bij leven gehuwd met [verweerder 1].

3.3. Erflater heeft bij testament van 10 oktober 1980 beschikt over zijn nalatenschap. Daarin zijn tot zijn erfgenamen benoemd zijn echtgenote en de beide zoons, ieder voor een derde deel. Er is

geen executeur benoemd. Alle erfgenamen hebben de nalatenschap van erflater zuiver aanvaard.
 3.4. Erflater was directeur en grootaandeelhouder van het aan hem toebehorende bedrijf '[A] B.V.'. Erflater werkte voorheen voor de financiële verslaglegging van de vennootschap samen met Administratiekantoor [B] B.V. Na het overlijden heeft [B] op verzoek van [verweerder 1] en in samenwerking met [verweerder 2] een boedelbeschrijving opgesteld met betrekking tot de nalatenschap van erflater.

3.5. Uit de boedelbeschrijving volgt dat het saldo van de nalatenschap € 411.932 bedraagt en dat ieders erfdeel € 137.310,66 bedraagt.

4. Het geschil

Het verzoek van [verzoeker]

4.1. Na de mondelinge behandeling van het verzoek heeft [verzoeker] bij akte zijn verzoek gewijzigd. [verzoeker] verzoekt nu aan de kantonrechter om te beslissen dat de verkrijgingsvordering van [verzoeker] wordt vastgesteld op € 177.547,50. Voor het geval de kantonrechter dit verzoek toewijst, heeft [verzoeker] geen belang bij zijn eerdere verzoek tot benoeming van een boedelnotaris. Mocht de kantonrechter niet tot voornoemde vaststelling komen, dan verzoekt [verzoeker] een boedelnotaris te benoemen om de verkrijgingsvordering vast te laten stellen.

In alle gevallen verzoekt [verzoeker] om [verweerder 1] en [verweerder 2] te veroordelen in de kosten van deze procedure, alsmede om hen te veroordelen tot terugbetaling aan [verzoeker] van het bedrag dat [verzoeker] heeft moeten betalen voor de inschakeling van de deskundige drs. [C].

Het verweer en het tegenverzoek van [verweerder 1] en [verweerder 2]

4.2. [verweerder 1] en [verweerder 2] hebben verweer gevoerd. Zij concluderen tot afwijzing van de (gewijzigde) verzoeken van [verzoeker]. Zij vragen in de vorm van een zelfstandig tegenverzoek om de vordering ex artikel 4:13 lid 3 BW voor zowel [verzoeker] als [verweerder 2] vast te stellen op een bedrag van € 137.310,66, zoals volgt uit de opgemaakte boedelbeschrijving. Zij verzoeken daarbij om [verzoeker] te veroordelen in de kosten van de procedure.

5. De beoordeling

5.1. Op de mondelinge behandeling van het verzoek is gebleken dat de vraag die partijen verdeeld houdt vooral betrekking heeft op de waardering van de pensioenvoorziening van [verweerder 1] die is opgenomen in de boedelbeschrijving (productie 1 bij het verweerschrift). Volgens die boedelbeschrijving bestaat die voorziening uit een som van € 506.271. Deze voorziening maakt dat het saldo van het eigen vermogen van [A] B.V. op de boedelbeschrijving uitkomt op een bedrag van € 391.081. [verzoeker] meent dat het saldo van de B.V. hoger uitvalt omdat de pensioenvoorziening voor een lager bedrag, namelijk € 264.850, moet worden opgenomen. Het verschil in waardering heeft te maken met de vraag of de commerciële waarde van de pensioenvoorziening moet worden gehanteerd of dat de fiscale waarde moet worden gehanteerd in deze boedelbeschrijving.

5.2. Op de mondelinge behandeling is daarom afgesproken dat partijen gezamenlijk een deskundige zouden benaderen om de vraag van partijen te beantwoorden.

5.3. Dat is gebeurd. Partijen hebben in een emailbericht van 19 april 2022 aan drs. [C] (Crowe Foederer B.V. te Eindhoven) de vraag voorgelegd: *Is de waardering van een pensioen in eigen beheer bij de vaststelling van de omvang van de nalatenschap gebaseerd op fiscale of commerciële grondslagen?*

In zijn antwoord van 22 april 2022 schrijft drs. [C] (onder meer): *Volgens artikel 21 successiewet 1956 is de grondslag voor de waarde bepaling de waarde in het economische verkeer en voor het pensioen in eigen beheer is dat dus de commerciële waarde.*

[verzoeker] heeft daarna nog om een verduidelijking gevraagd aan drs. [C]: *1. In de 'te verdelen erfenis' dient de post 'Pensioenvoorziening' te worden opgenomen voor de fiscale waarde (€ 264.850). Is dit juist? 2. Indien het antwoord op vraag 1 'ja' luidt klopt het dan dat het totaal (eigen) vermogen van de besloten vennootschap [A] B.V. stijgt met € 241.421. Dit is het verschil tussen de commerciële- en de fiscale waarde.*

Het antwoord daarop van drs. [C] luidt: *Het antwoord op vraag 1 is nee, dit is niet juist. Vraag 2 behoeft dan geen beantwoording.*

5.4. Na beantwoording van de vragen door de deskundige hebben [verweerder 1] en [verweerder 2] de conclusie getrokken dat op de boedelbeschrijving de juiste cijfers zijn gehanteerd. Zij hebben hun eerdere verzoek om de verkrijgings-

vordering vast te stellen op € 137.310,66 gehandhaafd. [verzoeker] heeft echter ondanks het bericht van de deskundige gevraagd om zijn verkrijgingsvordering vast te stellen op € 177.547,50.

5.5. [verzoeker] stelt zich op het standpunt dat de commerciële waarde moet worden gehanteerd als grondslag ten behoeve van de aangifte erfbelasting, maar dat dit niet betekent dat dit ook geldt voor de (civielrechtelijke) vaststelling van zijn verkrijgingsvordering. Volgens [verzoeker] heeft de deskundige daarover onduidelijkheid laten bestaan doordat de deskundige bij de beantwoording van de vraag van partijen in zijn toelichting schrijft: *De fiscale grondslag is van belang voor de bepaling van het fiscaal belastbare bedrag inzake de vennootschapsbelasting. Tevens is dit bedrag van belang voor het bepalen van een eventuele fictieve verkrijging conform de Successiewet.*

Uit de akte van [verzoeker] begrijpt de kantonrechter dat [verzoeker] zijn standpunt baseert op de zojuist hiervoor geciteerde zin uit het bericht van de deskundige waar het gaat om een eventuele fictieve verkrijging conform de Successiewet. [verzoeker] heeft echter niet nader toegelicht op basis van welke bepaling hij meent te moeten uitgaan van de fiscale grondslag bij de vaststelling van de pensioenaanspraak die is opgenomen in de boedelbeschrijving uit productie 1 bij het verweerschrift.

5.6. Het voorgaande leidt ertoe dat de kantonrechter het standpunt van [verzoeker] niet volgt. De kantonrechter betreft in dit oordeel dat in artikel 21 lid 1 Successiewet 1956 als uitgangspunt is bepaald: *Het verkregene wordt in aanmerking genomen naar de waarde welke daaraan op het tijdstip van de verkrijging in het economische verkeer kan worden toegekend.* Verder is voor het oordeel in deze zaak van belang dat partijen gezamenlijk een deskundige hebben benaderd voor de beantwoording van hun vraag over de waardering van de pensioenaanspraak. De deskundige heeft daarop – tot tweemaal toe – een duidelijk antwoord gegeven, namelijk dat voor deze aanspraak de commerciële waarde moet worden gehanteerd (zie hiervoor onder 5.3). Concrete feiten of omstandigheden die tot een ander oordeel moeten leiden zijn door [verzoeker] niet aangevoerd. De waarde van de pensioenvoorziening zoals opgenomen in de boedelbeschrijving uit productie 1 bij het verweerschrift betreft de commerciële waarde. Er bestaat daarom geen aanleiding voor

een aanpassing van de boedelbeschrijving op dat punt. Voor het overige is onvoldoende gesteld of gebleken dat de boedelbeschrijving onjuistheden zou bevatten. Dat betekent dat de verkrijgingsvordering van [verzoeker] uit de nalatenschap van zijn vader moet worden vastgesteld op € 137.310,66 en dat het verzoek van [verzoeker] tot benoeming van een boedelnotaris moet worden afgewezen.

5.7. Dit laatste houdt tegelijk in dat het verzoek van [verweerder 1] en [verweerder 2] wordt toegewezen. De verkrijgingsvorderingen van [verzoeker] en [verweerder 2] zullen, als bedoeld in artikel 4:15 lid 1 BW in samenhang met artikel 4:13 lid 3 BW, worden vastgesteld op een bedrag van € 137.310,66 voor ieder van hen.

Proceskosten

5.8. In zaken waarin partijen familie zijn van elkaar en waarin het geschil heeft te maken met die familierelatie is het gebruikelijk om de proceskosten te compenseren. Dat zal de kantonrechter in dit geval ook doen. Dat betekent dat iedere partij de eigen kosten heeft te dragen.

6. De beslissing

De kantonrechter,

ten aanzien van de verzoeken van [verzoeker] :

6.1. wijst de verzoeken van [verzoeker] af; ten aanzien van het verzoek van [verweerder 1] en [verweerder 2] :

6.2. stelt de verkrijgingsvorderingen van [verzoeker] en [verweerder 2] uit de nalatenschap van [erflater] voornoemd vast op een bedrag van € 137.310,66 voor ieder van hen;

en in alle gevallen,

6.3. bepaalt dat iedere partij de eigen kosten draagt.

NOOT

1. Deze annotatie focust op de pensioenrechtelijke aspecten van de in wezen erfrechtelijke zaak. Waar ging het om? De erflater heeft aandelen in een B.V. nagelaten (r.o. 3.4). Op de B.V. rust de verplichting om weduwnpensioen uit te keren aan de echtgenote van erflater (zijn weduwe). De weduwnpensioenverplichting wordt in eigen beheer uitgevoerd door de B.V. (r.o. 5.3). De erflater heeft in zijn testament de weduwe en zijn twee kinderen elk voor 1/3 deel tot erfgenaam

benoemd (r.o. 3.3). De weduwe heeft met een van de kinderen een boedelbeschrijving laten opstellen. Daarin is het pensioen commercieel gewaardeerd op € 506.271. Dat leidt tot een eigen vermogen van de B.V. van € 391.081 en een saldo van de nalatenschap van € 411.932. De verkrijgingsvordering als bedoeld in art. 4:13 lid 3 BW bedraagt voor elk van de erfgenamen € 137.310,66. Een van de kinderen (verzoeker)

stelt dat het pensioen fiscaal had moeten worden gewaardeerd op € 264.850. Ik heb berekend dat het eigen vermogen van de B.V. dan zou stijgen met € 241.421. Daarvan uitgaande zou de verkrijgingsvordering € 177.547,50 bedragen. Ik merk op dat deze stijging minder bedraagt dan 1/3 deel van het bedrag waarmee het eigen vermogen van de B.V. zou toenemen bij fiscale waardering van de pensioenverplichting. Dit valt te verklaren uit hogere belasting(latenties) waarmee bij de berekeningen rekening gehouden zal zijn (dividendbelasting, aanmerkelijk belang heffing).

Het verzoek luidt de verkrijgingsvordering vast te stellen op € 177.547,50. Het tegenverzoek van verweerders is de verkrijgingsvordering vast te stellen op € 137.310,66 (conform de door verweerders opgestelde boedelbeschrijving). Zie voor deze cijfermatige aspecten van de zaak r.o. 5.1.

2. Het verzoek is gebaseerd op art. 4:15 lid 1 BW. Het gaat om een verzoekschriftprocedure als bedoeld in art. 261 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) ten overstaan van de kantonrechter. De kantonrechter heeft de bevoegdheid de vaststelling van de verkrijgingsvordering aan zich te houden. Dat wil zeggen dat hij deze zelfstandig vaststelt. De kantonrechter heeft ook de bevoegdheid een notaris aan te wijzen die tot taak heeft partijen te verenigen. Zijn partijen het eens over de te benoemen notaris, dan wordt deze benoemd. Zijn partijen het niet eens over de te benoemen notaris, dan benoemt de kantonrechter een notaris. Ik wijs op art. 4:15 lid 1 tweede zin BW en de art. 677-679 Rv, waarnaar in art. 4:15 lid 1 BW wordt verwezen. In deze procedure staat feitelijk vast dat indien de pensioenvoorziening fiscaal zou moeten worden gewaardeerd, de verkrijgingsvordering € 177.547,50 zou bedragen. Ook staat vast dat deze bij commerciële waardering van de pensioenverplichting € 137.310,66 zou bedragen. Daarom kan de kantonrechter de verkrijgingsvordering zelfstandig vaststellen.

3. Het belang bij het voeren van verweer is gelegen in de heikele positie van de B.V.. Een B.V. die

pensioen in eigen beheer uitvoert, dient in het kader van het opstellen van de fiscale jaarrekening bij het berekenen van de pensioenvoorziening een rekenrente te hanteren die niet lager mag zijn dan 4% (art. 3.29 Wet op de inkomstenbelasting 2001). Aangezien de werkelijke rente al vele jaren structureel veel lager is, dient de pensioenverplichting in het kader van het opstellen van de commerciële jaarrekening te worden vastgesteld uitgaande van een realistische rente (de marktrente). De commerciële jaarrekening dient immers op grond van art. 2:362 lid 1 BW volgens normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd zodanig inzicht te geven in de financiële positie van de B.V., dat de solvabiliteitspositie en de liquiditeitspositie van de B.V. op verantwoorde wijze aan de hand van de jaarrekening kunnen worden beoordeeld. De waardering van een pensioenverplichting betreft de solvabiliteitspositie van een B.V.. Het is evident dat een pensioenverplichting niet lager mag worden gewaardeerd dan op het bedrag dat de B.V. volgens de norm van art. 2:362 lid 1 BW nodig heeft om de pensioenverplichting te kunnen nakomen (de commerciële waarde).

4. De algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) is bevoegd te besluiten tot winstuitkeringen (dividenduitkeringen) door een B.V. Voorwaarde is dat een winstuitkering slechts mogelijk is, voor zover het eigen vermogen de wettelijke en statutaire reserves van de B.V. overtreft (art. 2:216 lid 1 BW). De B.V. is pas gehouden tot de winstuitkering als het bestuur de winstuitkering goedkeurt. Het bestuur mag de winstuitkering waartoe de AVA heeft besloten uitsluitend weigeren als het bestuur voorziet dat de B.V. na de winstuitkering haar opeisbare schulden niet meer zal kunnen voldoen (art. 2:216 lid 2 BW). Deze dubbele test wordt de uitkeringstest genoemd. De eerste stap (uit te voeren door de AVA) is de solvabiliteitstest volgens art. 2:216 lid 1 BW. Een B.V. mag slechts dividend uitkeren tot een bedrag van maximaal het ongebonden eigen vermogen (de gecumuleerde winsten uit het verleden voor zover niet nodig ter dekking van verplichtingen van de B.V., in jaarrekeningen vaak aangeduid als de 'extra reserves'). De tweede stap (uit te voeren door het bestuur) is de liquiditeitstest volgens art. 2:216 lid 2 BW. Een B.V. mag slechts dividend uitkeren als de B.V. na het uitkeren van het dividend opeisbare schulden kan blij-

ven betalen. Dit criterium wordt zo uitgelegd, dat de B.V. over voldoende liquiditeit moet blijven beschikken om volgens een realistische cash flow analyse voor een periode van een jaar aan haar verplichtingen te kunnen blijven voldoen (*Kamerstukken II 2006/07, 31058, nr. 3, p. 71*).

5. De weduwe heeft de aandelen in de B.V. als onderdeel van de nalatenschap verkregen (art. 4:13 lid 2 BW). De verkrijgingsvorderingen van de kinderen vertalen zich in een geldvordering van de kinderen op de weduwe (art. 4:13 lid 3 BW) waarover de wettelijke rente is verschuldigd voor zover die hoger is dan 6%, tenzij de erfflater of de weduwe en de kinderen anders hebben bepaald (art. 4:13 lid 4 BW). Om de verkrijgingsvordering, voor zover deze bestaat uit de waarde van de aandelen van de B.V., te kunnen voldoen zonder eigen vermogen aan te spreken, zou de weduwe dividend uit de B.V. moeten opnemen. Daarbij hanteer ik het fictieve uitgangspunt dat de weduwe de vordering aanstonds zou willen voldoen of daarop zou willen aflossen. Dit uitgangspunt is fictief omdat de verkrijgingsvorderingen van de kinderen in beginsel pas opeisbaar zijn na het overlijden van de weduwe, wanneer zij in staat van faillissement zou komen te verkeren of de wettelijke schuldsaneringsregeling op haar van toepassing zou worden (art. 4:13 lid 3 BW). Het fictieve uitgangspunt volgend dient de verkrijgingsvordering, voor zover deze bestaat uit de waarde van de aandelen in de B.V., te worden berekend met inachtneming van de pensioenverplichting van de B.V. op commerciële waarde. Als de pensioenverplichting fiscaal zou worden gewaardeerd, zou de B.V. niet aan de pensioenverplichting kunnen voldoen en insolvent worden indien het dan hogere dividend per de datum van het overlijden van de erfflater zou worden opgenomen. Indien het na het overlijden van de weduwe resterende ongebonden eigen vermogen van de B.V. als dividend zou worden uitgekeerd om aan de verkrijgingsvordering van de kinderen te voldoen, zou het dividend lager zijn dan de component 'waarde van de aandelen van de B.V.' van de verkrijgingsvordering, indien de verkrijgingsvordering per de datum van overlijden van de erfflater zou zijn vastgesteld op basis van fiscale waardering van het weduwenpensioen. De nalatenschap van de weduwe zou dan een tekort kennen. Dat zou kunnen leiden tot een negatieve nalatenschap of tot een verplichting tot dekking van het tekort uit andere bestanddelen

van de nalatenschap (vgl. art. 3:276 BW). Fiscale waardering van de pensioenverplichting zou in mijn visie in beide varianten (opnemen van dividend per de datum van overlijden van de erflater respectievelijk per de datum van het overlijden van de weduwe) leiden tot een onaanvaardbaar rechtsgevolg (art. 6:2 lid 2 BW) omdat de component 'waarde van de aandelen in de B.V.' dan niet louter uit dividend zou kunnen worden voldaan.

6. Deze technische pensioenrechtelijke beschouwing leidt tot de conclusie dat het belang bij het voeren van verweer tegen het verzoek ook evident was. Geld kan nu eenmaal maar één keer worden uitgegeven. Toegespitst op deze zaak: of aan weduwenpensioen of voor de (theoretische) dividenduitkering die nodig was voor voldoening van de verkrijgingsvordering. Daarin was het financiële belang (en daarmee het vermogensrechtelijke belang als bedoeld in art. 3:303 BW) gelegen voor het voeren van verweer, met name door de weduwe.

7. Partijen zijn ter gelegenheid van de mondelinge behandeling van de zaak overeengekomen dat een deskundige de vraag of het pensioen commercieel of fiscaal diende te worden gewaardeerd zou beantwoorden. De deskundige concludeert dat het pensioen commercieel dient te worden gewaardeerd (r.o. 5.3), mogelijk op grond van vergelijkbare beschouwingen als hiervoor van mijn hand. Desondanks handhaaft verzoeker zijn verzoek om het pensioen fiscaal te waarderen. Het argument daarvoor is dat de commerciële waarde weliswaar bepalend zou zijn voor de aangifte erfbelasting, maar dat daarmee niet zou vaststaan dat dan ook civielrechtelijk van commerciële waardering zou moeten worden uitgegaan. Verzoeker beroept zich in dit verband op een passage uit het deskundigenrapport. Het komt mij voor dat verzoeker de aangehaalde passage uit het deskundigenrapport niet juist heeft geïnterpreteerd, daar de deskundige (terecht) aangeeft dat fiscale waardering speelt voor de erfbelasting en de vennootschapsbelasting (voor de B.V.), maar juist stelt dat civielrechtelijk van commerciële waardering diende te worden uitgegaan. Zie r.o. 5.5.

8. Uit mijn analyse volgt dat het oordeel van de kantonrechter in mijn visie juist was.

mr. W.P.M. Thijssen

Advocaat bij Pensioenadvocaten.nl en tevens verbonden aan het VU Expertisecentrum Pensioenrecht

171

Afwezigheidsbewind bij afwikkeling nalatenschap

Rechtbank Den Haag

27 augustus 2019, nrs. 7780135 EJ VERZ 19-78001 en 7780045 EJ VERZ 19-77999, ECLI:NL:RBDHA:2019:15122

(mr. Emmens)

Noot mr. J.M. van Anken

Afwikkeling nalatenschap. Afwezigheidsbewind. Vereffening.

[BW art. 1:409]

Verzoeker, notaris, is belast met de afwikkeling van de nalatenschap. Twee erfgenamen 'betrokkenen' hebben geen bekende woon- of verplaats en er zijn geen contactgegevens bekend. Voor de afwikkeling van de nalatenschap verzoekt de notaris voor beiden betrokkenen instelling van een afwezigheidsbewind. Een betrokkene verblijft vermoedelijk in Nederland, de andere in het buitenland. De erfenis kan echter ook op een andere wijze dan door instelling van het afwezigheidsbewind worden afgewikkeld. Door de beneficiaire aanvaarding van de andere erfgenamen dient er vereffend te worden. Op grond van art. 4:192 lid 4 BW worden betrokkenen geacht ook beneficiair aanvaard te hebben. Op grond van art. 4:198 BW kan de kantonrechter verzocht worden te bepalen dat de erfgenamen hun bevoegdheden als erfgenaam-vereffenaar zonder medewerking van betrokkenen kunnen uitoefenen of de rechtbank kan verzocht worden een vereffenaar te benoemen. Na vereffening kan op grond van art. 4:226 BW hetgeen betrokkenen toekomt afgegeven worden aan de Staat. Dit geldt in ieder geval voor de betrokkene die vermoedelijk in het buitenland verblijft en geen banden heeft met Nederland. Bij een